

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

ZAHRADNICKÁ FAKULTA

Ústav zahradní a krajinářské architektury

BAROKNÍ ZAHRADNÍ OSY

V SOUČASNÉ STRUKTUŘE MĚSTA

na příkladu Slavkova u Brna

Soubor specializovaných map s odborným obsahem

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Anna Magni

Brno 2019

BAROKNÍ ZAHRADNÍ OSY V SOUČASNÉ STRUKTUŘE MĚSTA na příkladu Slavkova u Brna

SOUBOR SPECIALIZOVANÝCH MAP S ODBORNÝM OBSAHEM

Záměr uplatnění v RIV: Nmap – „Specializovaná mapa s odborným obsahem“

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

V souladu s ustanoveními příkazu ministra kultury č. 21/2018 ze dne 9.10.2018 - „Postup schvalování metodik a památkových postupů Ministerstvem kultury jako uznatelných výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a postup ve věci vydání stanoviska poskytovatele k využitelnosti výsledku specializovaná mapa s odborným obsahem“ č. j. MK-52164/2018 OVV, sp. zn. MK-S 7222/2018 OVV, předkládáme poskytovateli institucionální podpory v programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity (NAKI), financovaného MK ČR pod identifikačním kódem DG16P02H053 – České zahradní umění a krajinářská architektura v kontextu evropského vývoje, soubor specializovaných map s odborným obsahem pro potřeby posouzení Ministerstvem kultury ČR.

Autorka: Ing. Anna Magni, Ph.D.

e-mail: anna.magni@mendelu.cz

Ústav zahradní a krajinářské architektury, Zahradnická fakulta, Mendelova univerzita v Brně,
Valtická 337, 691 44 Lednice, tel. 519 367 290

Mapy geograficky zpracoval: Mgr. Roman Pavlačka, Ph.D.

e-mail: roman.pavlacka.gm@gmail.com

Dedikace

Soubor specializovaných map s odborným obsahem vznikl na základě podpory při řešení projektu DG16P02H053 – České zahradní umění a krajinářská architektura v kontextu evropského vývoje Programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II), financovaného Ministerstvem kultury ČR.

The set of specialized maps with professional content has been prepared with support of project No DG16P02H053 – Czech Garden Art and Landscape Architecture in the Context of European Development of the Program to support applied research and development of national and cultural identity for the years 2016 to 2022 (NAKI II), financed by the Ministry of Culture of the Czech Republic.

Obsah

1.	Úvod	5
	1.1 Principy francouzské zahrady v urbanismu	5
	1.2 Slavkov u Brna	6
	1. 2. 1 Poloha města a základní charakteristika	6
	1. 2. 2 Okolnosti a doba vzniku Petruzzioho kresby	7
	1. 2. 3 Následující vývoj	7
2.	Cíl výsledku	8
3.	Popis výsledku	8
	3. 1 Mapy	8
	3. 2 Dokumentace kompozičních os	9
	3. 3 Závěry	9
	3. 3. 1 Kompoziční osy přetrvávající se stejným nebo málo změněným charakterem i rozsahem	9
	3. 3. 2 Nové kompoziční osy	9
	3. 3. 3 Kompoziční osy se stejným rozsahem, ale změněným charakterem	10
	3. 3. 4 Kompoziční osy s jiným vývojem	10
	3. 3. 5 Současná ochrana a zhodnocení významu systému kompozičních os	10
4.	Návrh využití výsledku	11
5.	Seznam použitých zdrojů informací	12
	5. 1 Použitá a související literatura	12
	5. 2 Prameny dostupné online	12
	5. 3 Seznam použitých kartografických a grafických děl	13
6.	Seznam publikací předcházejících výsledku	13

1. Úvod

Fenomén barokní zahrady¹, jejíž vrchol byl dosažen a rozvíjen ve Francii 17. století především v tvorbě André Le Nôtre, je tvořen souhrnem myšlenkových, kompozičních, uměleckých, estetických a dalších zásad, které byly v době a zemi původu aplikovány nejen na zahradní prostory, ale na široký krajinný či urbánní kontext. Jedním z prostředků tehdejšího zahradního a krajinářského umění jsou kompoziční principy, které v podobě os zahradu přesahovaly a fyzicky či vizuálně ji propojovaly se svým okolím.

Předmětem zkoumání v souboru map jsou kompoziční vazby barokního původu, které po vzoru francouzského prototypu překračují hranice zahrady. Jsou sledovány **linie**, velmi často doprovázené alejemi, které **organizují sídelní struktury, leží v urbanizované části** tehdejšího sídla. Zkoumán je dále jejich vývoj, jejich trvání v kompozici zástavby, jejich měnící se či přetrvávající charakter.

1.1 Principy francouzské zahrady v urbanismu

Výchozím krokem pro vytvoření souboru map je studium francouzských příkladů. Na tomto místě zmíníme inspirativní příklad osudu původně zahradní osy v zahradě Tuileries při královském paláci v Paříži. André Le Nôtre zahradu protnul hlavní podélnou osou a otevřel ji do tehdejší krajiny na severozápad směrem k Saint-Germain. Kresba datovaná po roce 1671 ukazuje protažení osy s již vysazenou alejí dále za zahradu, v trase dnešní Avenue des Champs-Élysées. Linie zůstala při pozdějším růstu města zachována jako významná, páteřní osa rozvoje. Její prostorový i symbolický význam byl podtržen postupným osazením významnými monumenty (na západě egyptský obelisk (1836), dále

Obr. 1: Israel Silvestre, pohled na Tuilerijské zahrady po roce 1671 západním směrem. Ukazuje hlavní podélnou osu zahrady, pokračující stromořadím dále k obzoru. Za hranicemi dnes leží souvislá zástavba francouzské metropole, osa pokračuje bulvárem Avenue des Champs-Élysées až ke čtvrti La Défense a dále. © Photo RMN – Jean-Gilles Berizzi.

1 K terminologii, pojmu barokní zahrada či francouzská zahrada blíže v textu A. Magni (2018).

vítězný oblouk Arc de Triomphe (1836), na východě zahrady vítězný oblouk Arc de Triomphe du Carrousel (1809)), od 19. století získává přívlastek „historická či triumfální osa“.

Rozvoj linie mistrovsky načrtnuté Le Nôtre pokračuje v následujícím století: směrem na západ na druhém břehu řeky Seiny se po polovině 20. století začíná rozvíjet obchodní čtvrť La Défense, jejíž centrální část ztvárnil Dan Kiley. Představuje modifikaci „klasické zahrady“ a Le Nôtreova díla, je volným prostorem v modernistickém pojetí (Farhat 2013, s. 382), zeleným prostorem v současné urbanistické struktuře města. V 80. letech je zde osa završena symbolickým, moderně a humanisticky pojatým protějškem vítězných oblouků – velkou archou architekta Johann Otto von Spreckelsena. Ve své šířce, v podobě pěší zelené promenády, pokračuje až za velkou archu do čtvrti Nanterre. Jiný monument vznikl v opačném směru, přímo na nádvoří královského paláce Louvru: Prosklená pyramida architekta Ieoh Ming Peie zrcadlená ve svém obrysu do podzemí je poctou Le Nôtreově geometrii.

Příklad jedné z Le Nôtreových zahrad ukazuje, jak se zahradní kompoziční osa s původem ve 2. polovině 17. století stala linií prvořadého významu pro růst města, i v rovině symbolické. Byla postupně osazována objekty, které reprezentovaly nejaktuálnější tendence a ve 2. polovině 20. století byla obohacena o realizace na pomezí architektury, zahradní a krajinářské tvorby a umění, které mnohdy vyvolávaly nadšení i odpor současně. Aniž by bylo cílem práce srovnávat prostředí francouzské metropole s našimi městy, chápeme francouzské příklady jako inspirativní ve stále živé tradici, která je modifikována podle aktuálních potřeb a tendencí v tvůrčích disciplínách uplatňujících se v tvorbě městského prostředí.

1.2 Slavkov u Brna

Otázka položená v úvodu této práce pátrá po podobných otiscích barokního zahradního a krajinářského umění do urbanizovaného území v České republice. Pro vytvoření souboru map byl vybrán modelový objekt – město Slavkov u Brna, jež je významným příkladem barokního zahradního a krajinářského umění na Moravě. Samotná zámecká zahrada již byla důkladně odborně popsána a zařazena mezi objekty dokládající vliv francouzské zahrady na naše území (např. Krejčířiková 2004, Víchová 2011). Stejně tak byla zmapována barokní komponovaná krajina, jejíž pozůstatky zde nacházíme (Salašová 2015). Naše pozornost se na zmíněné a popsané fenomény (barokní zahrada a barokní komponovaná krajina) soustředí spíše okrajově, hlavním předmětem zkoumání a grafického vyjádření v souboru map je barokní kompozice pronikající do urbanizovaného kontextu města.

1. 2. 1 Poloha města a základní charakteristika

Slavkov u Brna patří k malým městům Jihomoravského kraje s více než 6500 obyvateli. Jádru města se rozkládá na mírném svahu jižní orientace. Nynější zámek, původně komenda Řádu německých rytířů, zaujal mírnou vyvýšeninu v centru města, ze severu chráněnou močály, na jihu nivou řeky Litavy. Základ severo-j jižní orientace uliční sítě udává poloha sídla na křižovatce obchodních cest.

Na mírném svahu severně od zámku, od r. 1509 rodového sídla Kouniců, bylo situováno

hospodářské zázemí, dále navazovaly plochy polí, v nejvyšší poloze zakončené oborou a severozápadně s dominantou kaple sv. Urbana na vrcholu s nadmořskou výškou 360 m n. m. V současnosti je severní okraj Slavkova charakteristický zahradami se zachovanou oborou s funkcí příměstského lesa a s kaplí uplatňující se v dálkových pohledech. Významnou plochu zaujímá golfový areál severně od zahrady, na severo-východním okraji města. Na východě a západě se rozkládají zemědělsky využívané plochy a na jihu rozsáhlé průmyslové areály okolo řeky Litavy a železnice.

1. 2. 2 Okolnosti a doba vzniku Petruzzioho kresby

Výchozím grafickým dokumentem, se kterým soubor map pracuje, je tzv. Petruzzioho plán, který pochází z doby okolo roku 1730². Jedinečným způsobem zachycuje nejen zahradu, ale také celý systém alejí a ulic tehdejšího města v ortogonálním řádu. Zahrada s přílehlou zástavbou tvoří jeden celek podřízený jednotnému systému, ulice pravúhlé v zástavbě zcela převažují, i když jde o město s rostlým středověkým jádrem.

Autorem známé kresby, která v sobě spojuje velmi detailní půdorysné zobrazení a prostorové znázornění hmot vegetace a objemů staveb, je kreslíř a architekt V. A. Petruzzi (1700–1752). Předpokládá se, že překreslil návrh přestavby zámku, zahrady a blízkého okolí italského umělce Domenica Martinelliho. Realizace projektu reprezentativního rodového sídla, který Martinelli vypracoval pro Dominika Ondřeje Kounice, ale přerušilo v roce 1705 úmrtí šlechtice. Nástupce Maxmilián Oldřich navázal na započaté přestavby zámku až v roce 1720 a angažoval jiného italského architekta, Ignáce Valmagginiho. Podle něj Petruzzi ve Slavkově přibližně do roku 1752 (Kuča 2004) realizoval projekt dynamizovanější budovy zámku. Přidáním zrcadlově symetrického křídla koníren posílil západovýchodní kompoziční osu, která je společná zámku se zahradou i východní částí města.

Zahrada zachycená Petruzzim je v této fázi svého vývoje rozdělena na horní parter při zámku a dolní parter, členěná hlavní podélnou osou západovýchodní orientace a příčnými osami, s bazény a vodním kanálem a lemováním alejemi. Stylově bývá řazena k zahradám holandského typu (Víchová 2011).

1. 2. 3 Následující vývoj

Během velkolepé proměny sídla v 18. století, v souvislosti s barokní přestavbou zámku, s jeho zvětšením, s budováním zahrady a jejím propojením se zámkem, došlo v tomto období také k radikálním zásahům do přílehlé zástavby. Nejvíce bylo poznamenáno těsné sousedství rostoucího zámku: jižně od něj město přišlo o gotický kostel sv. Jakuba Většího (1757) a vysokou věž (1770), které ještě zachycuje Petruzzi. Nový kostel ojedinělého klasicistního stylu (dokončen 1789) vyrostl západně od zámku a zasáhl do severní části dnes hlavního náměstí a bloků domů, které ho obklopovaly. Zahrada v druhé fázi svého vývoje v 18. století získala klasicistní podobu s bazény na příčné ose horního parteru a na podélné ose parteru spodního, s geometricky členěnými boskety, s lemováním čtyřřadými alejemi (na plánu z roku 1774). Vykazuje jednoznačné znaky francouzské zahrady, reprezentované např. vrcholnou Le Nôtreovou realizací ve Versailles (analogie dokládá např.

2 Samotný plán datován není, v literatuře se v souvislosti s jeho vznikem udává rok 1732 nebo 1730.

K. Krejčířiková (2004)).

V průběhu 19. století se na podobě zahrady odrazila módní vlna anglického krajinářského zahrady. Přesto, jak ukážeme dále v souboru map, byla většina kompozičních urbánních os zachována v podobných průbězích, jak je zobrazuje Petruzzi. Petruzziho plán, stejně jako současné stopy ve struktuře města, jsou jedinečným dokladem barokního urbanismu, založeného na podobných zásadách jako tehdejší zahradní tvorba.

2. Cíl výsledku

Cílem souboru map je **vizualizovat** prostřednictvím zákresů do situace – starých map a současné ortofotomapy – **princip organizování území kompozičními osami** vycházejícími ze šlechtického sídla a zahrady, jak je typické pro barokní zahradní a krajinářské umění. V případě města Slavkova jde o osy navzájem kolmé, rovnoběžné s podélnou osou zahrady a jejími příčnými osami, dohromady tvořící ortogonální systém, orientovaný přibližně severo-jihně. Středem pozornosti je území uvnitř současné hranice zastavění. Sledovány jsou ale všechny osy v ortogonálním systému, i ty, které vybíhají do okolní krajiny.

Výchozím je pro zaznamenávání kompozičních os současný stav, současná struktura zástavby města. V prvním plánu je cílem souboru map zachytit vývoj os: zajímá nás, zda osy viditelné v současné městské zástavbě mají původ v minulosti, zda v průběhu času přetrvávaly jako celek nebo pouze částečně.

V druhém plánu je cílem práce přehledným způsobem popsat podobu kompozičních os. Úkolem je zjistit, jaké prostorové, stavební a vegetační prvky osu tvoří, zda a jak se v průběhu času měnil charakter a rozsah os a v jakém urbanistickém kontextu se osy nachází.

3. Popis výsledku

Soubor specializovaných map s odborným výsledkem sestává jednak z mapových listů, jednak z dokumentace zachycených os.

3. 1 Mapy

Samotné mapy se skládají ze tří trojic mapových listů.

První z dvojic komparuje barokní stav zachycený Petruzzim okolo roku 1730 se současností.

Další dvě dvojice map slouží k postihnutí vývoje v čase. Z dostupných známých kartografických materiálů byly jako vhodné zvoleny dvě mapy z 19. století: vojenská mapa z roku 1835 a indikační skici z roku 1875. Obě jsou opět srovnány se současným stavem, zobrazeným pro každou ze starých map na protějšku tvořeným ortofotomapou.

Na všech mapách (starých i současné) jsou barevnými liniemi označeny kompoziční osy v pravoúhlém systému, odpovídající orientaci zámecké zahrady.

V současné struktuře zástavby je zjištěno 25 kompozičních os.

3. 2 Dokumentace kompozičních os

Každá z kompozičních os existujících v současném stavu a nesoucích na ortofotomapách pořadové číslo je podrobena další analýze. V první tabulce je délkou linie pro každé sledované období vyjádřena poměrná délka osy a barvou je označeno, zda byla/ je s doprovodem stromořadí či není. Rychlým pohledem na tabulku je tedy možné zhodnotit, zda se osa dochovala v celé délce, nebo se její délka v průběhu období měnila a zda a kdy byla doprovázena stromořadím.

Další tabulka, případně více tabulek, ukazuje u každé osy, z jakých prvků je tvořen její příčný profil. Počet řádků tabulky, případně zelené pole označující výskyt vegetačních prvků, na první pohled ukáže, kde jde o osu komplexní, širokou, s velkým počtem prvků (např. více pásů vegetace, případně stromů podél vozovky), či jednoduchou a současně užší cestu.

Komplexní obraz o podobě všech kompozičních os dotváří fotodokumentace aktuálního stavu.

3. 3 Závěry

3. 3. 1 Kompoziční osy přetrvávající se stejným nebo málo změněným charakterem i rozsahem

Ze schematických tabulek, které přehledně vizualizují informace obsažené ve dvojicích map, můžeme dobře odlišit přetrvávající kompoziční osy. Ve struktuře města se nachází téměř **třetina** takových, které nejen že se vyskytují od nejstarší mapy po současnost, ale navíc si zcela nebo ve velké míře **uchovávají svůj rozsah i charakter**. Jde o kompoziční osy 1, 2, 3, 7, 8, 11 a 22. Kromě osy 11 (mimo souvislou zástavbu, s jednoduchým profilem) jsou to osy se stromořadím v minulosti i dnes, většina z nich je v dotyku se zámeckou zahradou a mají široký profil s velkým počtem prvků. Podobně stálé, ovšem zachycené až od druhé mapy z roku 1835 a zcela bez stromů (či v případě osy 25 dnes z malé části se stromy), jsou osy 5, 15 a 25.

3. 3. 2 Nové kompoziční osy

Uvnitř současné hranice zastavěného území města (a částečně i vně) leží více než **třetina** kompozičních os nových, tj. vyskytujících se v aktuálním stavu a nikoli na starých mapách. Vznikly tedy později než v roce 1875. Jde o kompoziční osy 9, 10, 12, 17, 19, 20, 21, 23, 24. Jde nejčastěji o osy s nízkým počtem prvků v příčném profilu, často jsou to polní cesty nebo pěšiny v kontextu zahrad nebo sportovišť mimo souvislou městskou zástavbu. Výjimku tvoří osa 23, ulice Příční, při jižním okraji nově vybudovaného obytného komplexu Kaunicův dvůr. Přestože jeho půdorys jen velmi vzdáleně respektuje původní rozložení hospodářského dvora (jehož zchátrání a nedávná demolice posledního křídla koníren představují nenahraditelnou škodu), jde o jediné místo, kde v rámci nové zástavby je ponechán dostatečný prostor pro stromořadí a šířka ulice stejně jako složení příčného

profilu ulice mohou soupeřit s kompozičními osami barokního původu.

3. 3. 3 Kompoziční osy se stejným rozsahem, ale změněným charakterem

O doprovod stromů přišly ve srovnání s minulostí osy 4, 16 a 18. Kompoziční osa 16 v průběhu období byla zaznamenána nejprve se stromořadím, později bez něj a dnes s téměř souvislým doprovodem stromů.

3. 3. 4 Kompoziční osy s jiným vývojem

Jiným způsobem se vyvíjela osa č. 6: Dnes má přibližně stejnou délku jako v nejstarším období, je ale odsunuta dále od zámku a naopak prodloužena na východě. Lze říci, že se na této linii odehrává nejproblematictější vývoj, neboť zde, na významné ose odpovídající podélné ose zahrady, je narušena přímá vazba s komplexem zámeckých budov (přerušení blokem domů) a na opačném konci sice nejnovější výstavba rodinných domů prodlužuje přímou linii osy, ale nerespektuje šíři ani doprovod stromů, který je zde přítomen (až na část osy na mapě z roku 1835).

Střídavou existencí je poznamenána osa č. 14. Na nejstarším plánu není přítomna, na další mapě stejně jako dnes existuje, na nejmladší ze starých map ale její přítomnost není jednoznačná (existuje zde hranice ploch, ale chybí zdůraznění v podobě cesty či aleje).

Osa 13 (spolu s dalšími významnými osami 1, 15 a 16 původně organizujícími území severně od zámku) je dnes zachována pouze ve zlomku svého původního rozsahu a zcela bez stromů.

3. 3. 5 Současná ochrana a zhodnocení významu systému kompozičních os

Význam urbanistické kompozice města Slavkova, jak je zobrazen v souboru map, není dnes podpořen ochranou jako celek. Pomátková zóna zahrnuje nejstarší jádro obce, zámek i park, ale většina sledovaných os, především severně a západně, leží mimo ni. Zvlášť je do památkové ochrany zahrnuta Zámecká alej (v souboru map jde o část kompoziční osy 2). Západní část města Slavkova je rovněž součástí chráněné památkové zóny Slavkovské bojiště, asociativní kulturní krajiny, kde jsou předmětem ochrany především místa, stavební objekty a prostorové vztahy spojené s bitvou tří císařů. Aleje a další kompoziční osy popsané v mapách její součástí nejsou.

Na území Slavkova leží rovněž evropsky významná lokalita systému NATURA 2000 Slavkovský zámecký park a aleje (CZ0623025). Předmětem ochrany je zde lokalita páchníka hnědého. Zahrnuje kompoziční osu 8 a část os 2 a 3 v úsecích podél zámecké zahrady.

Město Slavkov má zpracován územní plán (2013), který stanovuje některé důležité zásady z hlediska koncepce a uspořádání krajiny (s. 10). K nejdůležitějším z pohledu ochrany dochované urbanistické kompozice patří: „Respektovat a obnovovat všechny historické aleje navazující na zámecký park a oboru. V druhové skladbě používat velké stromy odpovídající měřítku území, podél polních cest a silnic vysadit aleje (...).“ (Mencl 2013)

Plán urbanistické koncepce (2013) vyzdvihuje pět kompozičních os jako významných (1, 2, 6, 7 a 8). Důležitou úlohu v plánu hrají stromořadí: je navrženo doplnění některých mezernatých linií stromů, počítá se se stromořadími a alejemi okolo ploch navrženého bydlení. Dílčí návrhy rovněž rozvíjí systém zelených kompozičních os: navržena je nová alej v protažení podélné osy zahrady vycházející od zámku, směrem západním do zemědělsky obdělávaných ploch. Tato osa je zachycena na mapě z roku 1835 a její počátek zobrazuje rovněž nejstarší Petruzzioho plán. Bez opory v historických kartografických dokladech, ale zcela v souladu se systémem kompozičních os a alejí, navrhuje plán protažení ulice Čelakovského (v mapách jde o KO 6) směrem na východ: nová alej je vedena úsekem ulice Čelakovského s nedávnou výstavbou rodinných domů s úzkým příčným profilem, nyní bez stromů. Dále pokračuje opět v rozšířené podobě navrženými plochami bydlení a vede do krajiny až na hranici řešeného území. Celkově je plán urbanistické koncepce navržen s pochopením a respektem k velkorysosti ulic doprovázených stromořadími barokního původu.

Mapové listy a dokumentace kompozičních os ukazují, že se město Slavkov vyznačuje jedinečným systémem kompozičních os. Vysoká je míra zachování původních os, cest či ulic, včetně doprovodu alejí. Nemálo je také nových os v kontextu zástavby a přilehlých zahrad, které vykazují prostorové vztahy s kompozicí barokního původu. Zdá se, že na úrovni územního plánu jsou tyto hodnoty v území chráněny, do budoucna ale představují vysoký potenciál, který prozatím nebyl zcela zhodnocen.

4. Návrh využití výsledku

Soubor map bude sloužit orgánům městské samosprávy jako informativní podklad pro rozhodování v oblasti plánování, může být inspiračním dokumentem pro úvahy o budoucím rozvoji a směřování města.

Může být využit institucemi památkové péče, neboť přináší informace o podobě a vývoji především ulic (včetně chráněných alejí), na které se obvykle výzkumy nesoustředí, a dohromady skládá ucelený obraz celku.

Sloužit může také institucím ochrany přírody a krajiny, protože zkoumané linie mnohdy s doprovodem stromořadí či chráněných alejí, či jiných vegetačních prvků jsou nositeli ekologických hodnot v urbanizovaném prostředí i mimo něj, mohou se stát např. liniemi v systému ekologické stability (ÚSES) či v systému zeleně města.

V neposlední řadě mají mapy význam vzdělávací, kulturní a všeobecně informační, mohou sloužit k informování laické i odborné veřejnosti prostřednictvím městských organizací, jako je ve Slavkově u Brna např. Zámek Slavkov – Austerlitz, Knihovna, Turistické informační centrum.

Využití map není omezeno jen na město Slavkov u Brna, jeho instituce, organizace nebo obyvatelé. Může být informativním dokumentem pro odborníky i širokou veřejnost se zájmem o zahradní kulturu, o historii měst, systémy zeleně atd. Metodika, využitá při vzniku souboru map a popsaná v průvodní zprávě, může být aplikována na jiná města s dochovanými stopami barokních zahradních os s přesahy do okolní zástavby.

5. Seznam použitých zdrojů informací

5. 1 Použitá a související literatura

- CORAJOU, Michel, COULON, Michel, LOZE, Marie-Helene, 1983. Versailles. Lecture d'un jardin. In *Les Annales de la recherche urbaine*. 18. s. 105–117. ISSN 2497-7098. [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: https://www.persee.fr/doc/aru_0180-930x_1983_num_18_1_1074.
- DOKOUPIL, Zdeněk, et al., 1957. *Historické zahrady v Čechách a na Moravě*. Praha: Nakladatelství československých výtvarných umělců. 67 s.
- FARHAT, Georges (ed.), 2007. *André Le Nôtre, fragments d'un paysage culturel: Institutions, arts, sciences, techniques*. 1. vyd. Sceaux: Musée de l'Île -de-France. 300 s. ISBN 2-901437-19-2.
- FARHAT, Georges, 2013. Modernity: Le Nôtre and Versailles in the Twentieth and Twenty-First Centuries. In BOUCHENOT-DÉCHIN, FARHAT, Georges (eds.). *André Le Nôtre in perspectives*. Hazan: Malakoff Cedex. ISBN 978-0-300-19939-0. S. 369–383.
- KREJČÍŘÍKOVÁ, Kamila, 2004. Slavkov – znovuobjevení a obnova části staré barokní struktury parku. In: *Historické zahrady Kroměříž*. Umění a společenská činnost v historických zahradách. Hrdějovice: Agentura Bonus. 37–39.
- KUČA, Karel, 2004. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. VI. díl, Pro-Sto /. Praha: Libri, s. 687–701. ISBN 80-8277-040-3.
- KUDĚLKA, Zdeněk, KRSEK, Ivo, STEHLÍK, Miloš, VÁLKA, Josef, 1996. *Umění baroka na Moravě a ve Slezsku*. 1. vydání. Praha: Academia. 739 s. ISBN 80-200-0540-4.
- PACÁKOVÁ-HOŠTÁLKOVÁ, Božena, PETRŮ, Jaroslav, RIEDL, Dušan, SVOBODA, Antonín Marián, 2004. *Zahrady a parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. 2. vyd. Praha: Libri. 526 s. ISBN 80-7277-279-1.
- PERNES, Jiří, et al., 2007. *Slavkov u Brna – Austerlitz. Město nejen se slavnou historií*. 1. vyd. Slavkov u Brna: Bedřich Maleček – BM typo. 317 s. ISBN 80-903707-2-1.
- SALAŠOVÁ, Alena, 2015. Bojiště u Slavkova. In KUČA, Karel (ed.). *Krajinné památkové zóny České republiky*. 1.vyd. Praha: Národní památkový ústav, s. 95–119. ISBN 978-80-7480-045-0.
- VÍCHOVÁ, Božena, 2011. Zámecké zahrady venkovských barokních sídel (2) Slavkov u Brna. *ZAHRADA -PARK-KRAJINA*. Praha: Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, občanské sdružení, XXI (3/2011), s. 22–29. ISSN 1805-4668.

5. 2 Prameny dostupné online

- Národní památkový ústav, Památkový katalog, 2019 [online]. [cit. 7. 6. 2019]. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz>
- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Ústřední seznam ochrany přírody, 2019 [online].

[cit. 7. 20. 2019]. Dostupné z: <http://drusop.nature.cz>

MENCL, Vojtěch, 2013. *Územní plán Slavkov u Brna*. [online] [cit. 2019-08-04]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/104925190-Uzemni-plan-slavkov-u-brna.html>.

SALAŠOVÁ, Alena, SEDLÁČEK, Jozef, SOKOLOVÁ, Klára, TRPÁKOVÁ, Lenka, PACÁKOVÁ, Božena, 2014. *Kulturně historické hodnoty a kompoziční jevy krajinné památkové zóny Území bojiště bitvy u Slavkova*. Soubor specializovaných map s odborným obsahem. [online] [cit. 2019-11-04]. Dostupné z: http://www.kpz-naki.cz/images/dokumenty/PUBLIKACE/2014/Slavkov_A-mapa.jpg.

5. 3 Seznam použitých kartografických a grafických děl

Petruzzi, W. *Prospectus Civitatis Austerlitz vertusad Occidentem* [kolorovaná kresba, plán Slavkova u Brna, měřítko neuvedeno]. Kolem r. 1730. At: Archiv města Brna (AMB), archiv „Hofferiana“, inv. č. V3, sign. 42.

Vojenská mapa Brna a okolí, [1 : 14 400, výřez], 1835. [online]. [cit. 2019-08-14]. Dostupné z: <http://vilemwalter.cz/mapabrna/>.

Indikační skici, [1 : 2880], 1875. At Moravský zemský archiv v Brně, fond D9, signatura MOR243418750.

Ortofoto ČR [1 : 5000], 2019. [online]. [cit. 2019-09-15]. Dostupné z: http://geoportal.cuzk.cz/WMS_ORTOFOTO_PUB/WMSservice.aspx.

SILVESTRE, Israel, po r. 1671. *Vue du jardin des Tuileries*. [online]. [cit. 2019-21-09]. Dostupné z: <https://andrenotre.com/andre-le-notre-et-le-jardin-des-tuileries-presentation-20-photographies/#jp-carousel-33477>.

6. Seznam publikací předcházejících výsledku

MAGNI, Anna, 2019. Principles of the French Garden in the Czech Garden Design. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae mendelianae brunensis*. Sv. 66, č. 5, s.1171–1181. ISSN 1211-8516.

MAGNI, Anna, PAVLAČKA, Roman, ZGARBOVÁ, Marie, 2015. *Vývoj zeleně mezi lety 1699–1909 a záznam jejích dochovaných částí v soudobém Brně*. Soubor specializovaných map s odborným obsahem. [online]. [cit. 2019-10-09]. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/zf_563_krarch/1.1.3_MAPY_Vyvoj-zelene-1699-1909-a-zaznam-jejich-dochovanych-casti-v-soudobem-Brne/.